

hantak neki az orosz állásoknak. Gyilkos tűz. Lovagló pálcával a kezével ezredesem *Muhr*, én mellette, tölem balra *Szántay*. Erdőn keresztül tartunk a magaslatnak. Kilenc, mond kilenc lépéssel az ellenséges gépfegyverek előtt *Muhr* magasra tartja a pálcáját és azt mondja nekem:

— Zalay, menjünk neki! Hurrá Zalay, gyerünk!

Egy pillanat múlva holtan rogyott le mellettem *Szántay* és az én hősi *Muhrom* is lebukott. Súlyos sebesüléssel az altestén ott feküdt mellettem az oroszok tüzelése között. Vadállatként ordítottam fel. Egyetlenegy vágyam volt, az ezredest megmenteni a fogságbaeséstől. Ez sikerült is, úgy, hogy a lábainál fogva ráncigáltam el és hurcoltam tova. Két óra múltán holtfáradtan még mindig a tűzben voltam. Karjaim közt halt meg. Utolsó aggodalma: a fogság volt, utolsó üdvözlése: szegény feleségének szólt. Hat órán át vittük hegy-völgyön át, míg végre egy szekérre akadunk. Most egy kis város papjánál vagyok és fenyőággal díszítem a szegény hóst. Felesége arcképével a keblén holnap reggel fél kilenckor fogom eltemetni hős ezredesemet, ezt a talpig embert.

Ez volt életem legborzalmasabb napja.

A franciák ugrasztják a semlegeseket.

A német tengerészeti vezérkar hirdetménye Franciaországban nagy mebotránkozást okozott. A sajtó *tengeri kalózkodásnak* mondja az ilyen hadviselést, amely a népjog újabb megsértése.

A *Temps* így ír: A német flotta hadat üzen az egész világnak és azzal fenyegetőzik, hogy semleges hajókat is elsüllyeszt. Ez a semleges államokra nézve ok a háborúra. Németország nem hajthatja végre szándékát, mert a buvárhajók nem elegendők ehhez. Ha egy hadviselő állam, saját bevallása szerint arra készül, hogy semleges hajókat elsüllyeszten, olyat tesz, ami a népjog szerint semmivel sem menthető. Ha azonban egy állam arra készül, hogy semleges hajókat ágyúzson azzal az ürügygyel, hogy a hadviselő államok kereskedelmi hajói hamis lobogó alatt mennek, ez az erkölcsi fölhogás teljes megsemmisülésének jele. Hamis lobogó használatát semmiesetre sem szabad Németországnak ürügyül választania, mert az eddig előfordult egyedüli ilyen eset, az *Emden* esete volt, amely orosz zászló alatt támadta meg és süllyesztette el a *Zemcug* orosz cirkáló.

Az *Eclair* így ír: Németország csak súlyosbitja saját helyzetét. A semlegesek már csak egy eszközhöz nyulhatnak, hogy tudniillik csatlakoznak Németország ellenségeihez, hogy legyűrjék Németországot.

A *Matin* a következőket írja: Anglia nem beszél. Anglia cselekedni fog. Még mielőtt tudná, hogy a német buvárhajók csak egy negyedrészt is végre tudják hajtani annak, a mit tőlük várnak, elhatározta Anglia, hogy hadseregét három millió főnyire emeli.

Az *Echo de Paris* fölveti a kérdést, mit szól Amerika a német tengerészeti vezérkar bejelentéséhez.

A *Petit Journal*-ban *Pichon* óva int attól, hogy gunyolódjanak Németország fenyegetésén. Inkább a veszedelem elhárításának eszközeit kell keresni. Nem elég csak fenyegetőzni a megtorló intézkedésekkel.

A német agráriusok vezére Magyarországról.

(Berlini levél.) A német birodalmi gyűlés centrumának egyik vezére, *Georg Oertl*, akivel *Burián* báró külügyminiszter is hosszabb megbeszélést folytatott berlini tartózkodása alatt, a következőképpen nyilatkozott a magyarországról és hazánk missziójáról:

— Magyarország szerepe ebben a világ-háboruban igen nagy jelentőségű és olyan

fontos, hogy csak kevesen vannak, akik ezt kellőképpen méltányolni tudják. Természetes földrajzi helyzete következtében beékelődik az északi és déli szlávok közé, ez volt mindig világtörténelmi missziója, amely most jutott teljesen érvényre. Ép ezért rendkívül fontosnak tartom, hogy Magyarország megtartsa a világpolitikában azt a helyzetet, amit eddig elfoglalt és megtartsa azt a pozícióját is, a melyet a monarchia keretén belül az utolsó hónapok nagy történelmi eseményeiben kivívott magának. Ezt követeli Németország érdeke is, de Magyarországé is, amely megszűnnék nagyhatalom lenni abban a pillanatban, amikor megbontaná a mai kereteket és nem volna többé képes gátat vetni a szláv áradatnak. Rendkívül fontosnak tartom, hogy Magyarországot nem szabad gyöngíteni, Németország érdeke egy erős Magyarország, a melynek fejlődését a háboru után az eddigiekénél is nagyobb mértékben várjuk. Magyarországon és a magyarokban, akikkel különben

magam mindig nagyon szimpatizáltam, csodálatos vonásokat fedeztünk föl a háboru alatt, ami szemelláthatólag közelebb hozott bennünket egymáshoz és a közöttünk levő szövetségi viszonyt még melegebbé és szorosabbá tette. Egyáltalában úgy gondolom, hogy ebben a háboruban nagyon sokat tanultunk. Meg kell vallanom, hogy volt idő, amikor elválasztott a magyaroktól az az érzésem, hogy Magyarországon elnyomják a németeket és a német kulturát. Szándékosan nem akarom itt az alldeutsch szót használni; testtől-lelkéstől németnek érzem magam, de azért még sem vagyok alldeutsch a szó agítatori értelmében. Az utóbbi időben azok a dolgok, amelyeket Magyarországról hallottam, teljesen megnyugtattak e tekintetben, meggyőződtem róla, hogy a németek helyzete Magyarországon nagyon jó és azok a hírek, amelyek a németeknek s kulturánknak az önk országában való elnyomatásáról beszélve, nagy mértékben túlzottak.

Rendezzék a szegedi piacviszonyokat.

Rohamosan drágul a húsféle. — Föl kell függeszteni a hús-vámokat. — A házingul fengesztése. — Németország példája.

(Saját tudósítónktól.) A liszt-, kenyér- és főzelékdrágasághoz a legutóbbi időben a hús és zsírtétel rohamos emelkedése járult. Az utolsó 3—4 napban minden húsféle ára újabb 20—40 fillérrel emelkedett. A disznósír ára két hét alatt 70 fillérrel emelkedett; a disznóhús ára pedig nem kevesebb, mint egy koronával.

Nyilvánvaló, hogy ez ellen a rohamos drágulás ellen tenni kell valamit. Mi már a háboru kitörésekor figyelmeztettük az illetékes köröket, hogy nemcsak a növényi, hanem az állati tápanyagok beszerzéséről és árszabályozásáról is gondoskodni kell. Ez az aránylag nagy fölhaltás onnan származott, hogy a gazdák a takarmányárak nagyarányu drágulása folytán nélkülözhető állatállományukat eladásra bocsátották. A marhafölhaltásnál ez a folyamat még mindig tart: a sertésnél ellenben, amelynek állománya tudvalevőleg sokkal gyorsabban fogy és szaporodik, a kiárusítás már megtörtént és ez az oka a rohamos árdrágulásnak. A rohamos drágulás nemcsak nálunk, hanem Bécsben is mutatkozik: az áremelkedés múlt héten a bécsi sertésvásáron oly rohamos volt, hogy hatósági árakat szabtak meg, amint ezt a múlt héten már hírül adtuk.

A hatósági árszabás maga azonban, a mint ezt a lisztnél tapasztaljuk, nem segít a bajon. A hustermelés állami monopóliuma, minthogy az állattenyésztés és hizlalás folytonosan folyamat és nem nyer egyszer évente befejezést, mint az aratás, szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, a hozzá szükséges óriási hivatalos szervezet miatt. Ezért ezen a téren mi sem mernők az állami monopóliumot ajánlani. Ehelyett a rendelkezésre álló hús mennyiségét kellene szaporítani.

Erre alkalmas volna az állat- és hús-vámok megszüntetése és a Balkánról behozható hús mennyiség megszorításának elejtán megszokott piacaitól el van vágva; innen, valamint Bulgáriából bizonyára lehetne behozni húst és hustermékeket, mert ott most fölöslegnek kell lenni. A vám leszállítása mérséklőleg hatna az árakra.

A hustermelés előmozdítására alkalmas volna, mint már régen megírtuk, a házingultenyésztés fölkarolása. Most, amidőn egy kilogram disznóhús 3—4 koronába kerül, a vá-

rosi nép bizonyára szívesen fogyasztaná a nyulhúst: Franciaországban, Belgiumban ez béke idején a mindennapi eledel. Érdeklődők számára közöljük a következő felhívást:

A Házingultenyésztők Országos Szövetségének (Budapest, Csillaghegy) választmányára ülésen foglalkozott a német földművelési miniszternek a mezőgazdasági kamarákhoz intézett leiratával, amelyben föl hívja az ezek figyelmét a házingultenyésztés fontosságára. A háboru szükségletére ugyanis föláltoztuk marhaállományunk nagy részét s így előreláthatólag nagy hiány fog beállni a hús-piacon. Míg a marha csak 4 év múlva válik reprodukálható állattá, a házingul már egy-néhány hónap alatt szolgáltathat nagymennyiségű vágó állatot. A házingultenyésztés fontossága tehát fokozott mértékben lép most előtérbe.

Fölszólítja ezért a szövetség az összes nyultenyésztőket és gazdákat, hogy a nemzeti érdekre való tekintettel fokozott mértékben fogjon a tenyésztéshez.

A maga részéről minden tekintetben rendelkezésre áll a szövetség az érdeklődőknek.

Akik érdeklődnek a dolog iránt, forduljanak mindenféle fölvilágosításért az említett egyesülethez.

A hűsködés a német közvéleményt is erősen foglalkoztatja. Ott elrendelték, hogy a disznóállomány egyharmadrészét le kell ölni és a húst nem romlandó állapotban (füstölve, szárítva) a községeknek, városoknak beszállítani, későbbi fogyasztás céljából. Valami hasonló intézkedés talán nálunk is hasznos volna. Valamit mindenesetre sürgősen tenni kell, mert ha talán a húst el is lehet nélkülözni, zsírja és szalonnára a szegény emberek föltétlenül szükségük van.

Még egyet. Ha speciál a szegedi viszonyokról írunk, megdöbbenéssel tesszük szóvá azokat a piaci-mizériákat, amelyek egyenesen a hazafiatlanság és legalávalóbb kalmárság szellemét viselik magukon. A szegedi piac becsületével senki nem törődik! Trösztrendszert teremtettek a szegedi közönség kifosztására és megcsalására. A leghitványabb, csak nálunk buriázható trösztől van szó: a kofák trösztjéről. Szegeden és környékén ezernél több kofa tartja kezében a város lakosságának piaci élelmézését. A város illetékes hatósága direkt elősegítette a mai helyzetet, csak azért, mert bizonyos filléreket a bárcákért bevasalhat. Fillér hasznokért károsítanak meg koronákkal becsületes családokat. Csak a keserűség és föllháborodás hangján lehet e kérdésről írni, annál inkább, mert a szegedi piac-viszonyokat évek óta senki nem rendezi, a hajlandóság sincs meg erre és ma a helyzet az, hogy Szegeden, a gazdag magyar Alföld szívében, nagyobb a drágaság, mint bárhol a monarchiában.

A Golem